

קבץ

תוֹךְ הַנַּחֵל

דבורים נוראים ונפלאים, מעוררים מעירים ומחזקים, אשר מתוך הנחל נובע מקור חכמה נובעים, להחיות נפש כל חי ומשם ישקון העדרים, להתחזק בעבודת הבורא בכל דרכה שיהיו נמצאים

מענין שמחה וחסרונות – לקוטי מזהר"ן חלק א' סימן ז

אשר נאמרו בשלחן הפתור של

מרן מוהרא"ש שליט"א

בסעדת רעוא רעיון דשבת פרשת פי תבוא – תשע"ג

ידבר נפלאות מהניצוצות שנפלו בשבירה, ועל ידי השמחה באלקות מעלין אותם, וידבר מענין שמחת התורה והדבקות בתורה, וימשך הלב לעבודת השם בהתמדת התורה ובקרבת אלקים לי טוב.

יצא לאור ערב שבת קדש פי תבוא תשע"ד

על ידי תלמידי מתיבתא 'היכל הקדש' חסידי ברסקלב

עיר הקדש ירושלים תובב"א

סַעֲדָה שְׁלִישִׁית פְּרִשֶׁת כִּי תִבּוֹא ה'תשע"ג

מאמר

וְשִׁמְחַת בְּכָל הַטּוֹב

בסעודה שלישית, סעדת רצוא רציון, דבר מוהרא"ש נ"י דבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רבנו ו"ל פלקוטי מוהר"ן חלק א' סימן צ', המדבר ממדת השמחה המשלמת כל החסרונות, עין שם.

אנכי אשמח בה' ויתמו הטאים מן הארץ

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רבנו ו"ל אומר, בתיב (תהלים קד, לה):
 "אנכי אשמח בה' ויתמו הטאים מן הארץ", הנה ידוע, כי כל
 החסרונות שבאים לאדם, הן באין מחמת השבירה, שנפלו
 ניצוצות ונחסרו מהשבירה, בידוע, והתקון הוא על ידי שמשמח
 את עצמו באלקיו, אזי נשלמו כל החסרונות מהשבירה, ונתעלה

כל הניצוצות, וזה "אנכי אשמח בה", יתמו, ונשלמו כל החטאים, הינו החסרונות, כמו שכתוב (מלכים-א א, כא): "והייתי אני ובני שלמה חטאים, מן הארץ, הינו ארץ העליונה, בחינת השכינה; עד כאן לשון רבנו ז"ל.

על ידי השמחה מתקנים את כל הבריאה מירידתה ומנפילתה והסביר מוהר"א ש"ש נ"י, כי הגה רבנו ז"ל מגלה בתורה זו, את עצם מעלת השמחה, ואיך על ידה מעלים ומתקנים את כל הבריאה מירידתה ומנפילתה, וזוכים לחיות חיים טובים שאין בהם שום חסרון כלל, כי בתחלת הבריאה היתה הכל אור אין סוף ברוך הוא, שאורו יתברך האיר בלי מקד וצמצום, אבל בכדי שתהיה נעשית בריאה, הצריך הקדוש ברוך הוא בכיכול לצמצם את האור, כדי להכניס אותו בתוך בליים, כדי שיוכלו לקבל טובו יתברך, אבל מחמת רבוי אור, היו הרבה בליים שנשברו, כי לא יכלו לקבל את האור, ונפלו ניצוצות משבירת הכלים, ונחקרו מהשכינה (כמבאר כל זה בתחלת הספר "עין חיים" - ומבאר ביותר בלקוטי הלכות מנחה הלכה ז' אות יט), ועקר עבודתנו, להעלות ניצוצות אלו, ולתקן כל החסרונות, ולהעלות השכינה מנפילתה, ועקר דבר זה נעשה על ידי מדת השמחה, כי כל השבירה נמשכת מחמת שלא מכירים שאורו

יִתְבַּרַךְ נִמְצָא בְּתוֹךְ הַכִּלִּים, וְנִדְמָה לוֹ שְׁהַכִּלִּים מִפְּרָדִים מִן הָאוֹר, וְעַל כֵּן אִי אֶפְשָׁר לְכִלִּים לְהַכִּיל אֶת הָאוֹר, אֲבָל תִּכְבֵּה וּמִיד שְׂאֵדָם יוֹדֵעַ שֶׁגַם בְּתוֹךְ הַכִּלִּים נִמְצָא אוֹר, וְאִין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלִעְדוֹ יִתְבַּרַךְ בְּלָל, אֲזִי נַעֲשֶׂה יַחֲוֹד בֵּין הָאוֹר וְהַכִּלִּים, וְאִזּוּ יוֹכִלִים שְׁנִיחָם לְהִתְקַיֵּם בְּיַחַד.

אֶפְלוּ דְבָרִים גְּשָׁמִיִּים – עַל יְדֵי הַתּוֹרָה מִתְרוֹמְמִים וּמִתְמַלְאִים מְאֻלְקוֹת וְזֶה סוּד שְׁמִיחַת הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת, שְׁעַל יְדֵן נוֹדֵעַ לְאָדָם, שֶׁבְּתוֹךְ כָּל פְּרָטִי הַבְּרִיאָה הַגְּשָׁמִית, שְׁנִרְאִים כְּמוֹ כִּלִּים נִפְרָדִים, בְּאֵמַת גְּנוּז בְּתוֹכָם אוֹר הָאִין-סוּף בְּרוּךְ-הוּא, כִּי כ"ב אוֹתִיּוֹת הָאֶלֶף בֵּית, שְׁחֵן אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, מְגַלִּים אֻלְקוֹת בְּתוֹךְ כָּל פְּרָטִי הַבְּרִיאָה, וְכֵן כָּל מְצוּה מִתְּרִי"ג מְצוּוֹת הַתּוֹרָה, מְגַלֶּה אֻלְקוֹת בְּתוֹךְ כָּל הַכִּלִּים הַנִּצְרָכִים לְקַיֵּם אֶת הַמְצוּה, וְאִזּוּ מִתְיַחֲדִים הָאוֹרוֹת וְהַכִּלִּים בְּיַחַד, וְאָדָם בָּא אֶל שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת, שְׁאִין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלִעְדוֹ יִתְבַּרַךְ בְּלָל, וְאֶפְלוּ בְּדְבָרִים גְּשָׁמִיִּים בְּעוֹלָם, שְׁנִרְאִים כְּמוֹ שְׂפִלִּים וְחֹסְרִים, עַל יְדֵי הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת גַּם הֵן מִתְרוֹמְמִים וּמִתְמַלְאִים מְאֻלְקוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ, אֲבָל בְּתַנְאֵי שְׁלוֹמִידִים תּוֹרָה, וּמְקִימִים הַמְצוּוֹת, בְּשִׁמְחָה, כִּי זֶה סִימָן שֶׁנִּכְנָסִים בְּתוֹךְ פְּנִימִיוֹת לְבוֹ, שְׁשָׁם מְקוֹר הַשְׁמִיחָה, וְכְמוֹ שְׁכַתּוֹב (תְּהִלִּים ד, ח): "נִתְתַּהַה שְׁמִיחָה בְּלִבִּי", עַד שֶׁבָּאִים מִשָּׁם לְיִשְׁרוֹת

הלב, הינו לפשט הלב מפל מיני עקמומיות, וזוכים לשמחה אמתית, וכמו שכתוב (שם צו, יא): "ולישרי לב שמחה" (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ה').

תקון הפלים שנשפרו בעת השבירה בתחלת הבריאה

ונהי עקר "השבירה" שהיתה בתחלת הבריאה, כי השבירה באה מחמת שלא מכירים כבודו יתברך מאיזה פרט של הבריאה, ומזה זה בא אל עצבות ומרה שחורה, ולשאל קשיות על הנהגותיו יתברך חם ושלום: "למה עובר עלי בך? למה אין לי פרנסה? למה אין לי שדוד? למה אין לי נחת?" כל אחד בפני שאלותיו וקשיותיו, אבל כל שאלה וקשיא היא קלפה, כי נשפרו הפלים, מרבויו אור, ועל ידי נסתר מפנו אורו יתברך האין סוף, ומזה בא שלבו נעשה עקם ומלא קשיות, אבל מיד שאדם מכריח עצמו להיות בשמחה, ושמח מאד עם התורה והמצוות, אזי נתתקן כל השבירה, ובמקום שבירת הפלים, נעשה "לב נשפר" – שלבו שבור מאד, מפני שעדין אינו זוכה להשיג אלקותו יתברך כמו שהיה רוצה, וכוסף ומשתוקק מאד לעלות ממדרגתו הפחותה, ולהגיע לידי דבקות אמתית בו יתברך, שזהו החלוק וההבדל בין עצבות לבין לב נשפר, כי עצבות היא כמו מי שהוא בכעס וברגז על השם יתברך, חם ושלום, וכמו שמתרעם ומתלונן עליו יתברך, חם ושלום, על שאינו עושה לו

רצונו. אבל לב נשבר הוא כִּבְּן הַמֵּתְחַטֵּא לִפְנֵי אָבִיו, וּכְתִינוּךְ שְׁקוּבָל וּבֹכָה לִפְנֵי אָבִיו עַל שְׁנֵיתֵרְחַק מִמֶּנּוּ (שיחות הר"ן סימן מב), שהיא דְּבַר יָקָר מְאֹד, וְעַל כֵּן עַל יְדֵי מִדַּת הַשְּׂמִיחָה – מְתַקֵּן כָּל הַפְּלִים מִשְׁבִּירָתָם, וְזֹכָה לְהַגִּיעַ לְתַכְלִית הַבְּרִיאָה.

הַתּוֹרָה מְלַמֵּה פְּקוּדֵי ה' – מִיִּשְׂרָת הַלֵּב, וּמִבִּיאָה הָאָדָם לְיַד שְׂמִיחָה אֲבָל לְיִשְׂרָוֹת הַלֵּב, וְלִשְׂמִיחָה כְּזֹאת, אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ כִּי אִם עַל יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (תהלים יט, ט): "פְּקוּדֵי ה' יִשְׂרִים מִשְׂמִיחֵי לֵב", שֶׁהַתּוֹרָה, שֶׁהִיא מְלַמֵּה פְּקוּדֵי ה' – מִיִּשְׂרָת אֶת הַלֵּב, וּמִבִּיאָה אֶת הָאָדָם לְיַד שְׂמִיחָה, אֲבָל בְּלִי תּוֹרָה וּמִצְוֹת אֵין כְּלוּם, כִּי לְקַפֵּץ וְלַצְהוֹל וּלְהַשְׁתַּלֵּל אֵינְנָה שְׂמִיחָה פְּנִימִית, רַק שְׂמִיחָה מִן הַשֶּׁפֶץ לְבַחוּיָ, מִה שְׂאֵין כֵּן לַמּוֹד הַתּוֹרָה וְקִיּוּם הַמִּצְוֹת, אֵלוּ מִבִּיאִים לְאָדָם שְׂמִיחָה בְּתוֹךְ פְּנִימִיוֹת לְבוֹ, וְאֵז אֵינוּ מְרַגֵּשׁ שׁוּם חֶסֶד בְּלָל, כִּי מִפְּנֵי אֲהַבַת הַתּוֹרָה, מְתַבְּטֵל כָּל הָעוֹלָם מִלְּפָנָיו לְגַמְרֵי, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל לְאַחַד (שיחות הר"ן סימן יז): 'מִדּוּעַ לֹא תִלְמָד? מִה תִּפְסִיד בְּזָה, הֲלֹא תִקְבֵּל עוֹלָם הַבָּא עַל הַלְמוּד?! וְאֵין צְרִיךְ לֹאמַר כִּשְׁהַתּוֹרָה מִרְאֵה אֲהַבָה לְאַחַד, אֵז אֵין רוּצָה בְּלָל עוֹלָם הַבָּא רַק שְׂרוּצָה אֶת הַתּוֹרָה בְּעֶצְמָהּ; עֵין שָׁם, כִּי בְּאֲהַבַת הַתּוֹרָה נִשְׁלָמִים כָּל הַחֶסְרוֹנוֹת, וּכְבָר לֹא חֶסֶד לֹז כְּלוּם, וְכֵן פִּרְשׁ רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹתְרָן

חלק א' סימן קנ"ז), מאמר חכמינו הקדושים (אבות ד, ה): 'כל הנהנה מדברי תורה, נוטל תיו מן העולם, מי שנהנה מדברי תורה, ובפרט מדברי תורה היוצאים מפי הצדיק, נוטל תיו מן העולם לגמרי, כי אינו חפץ בתענוגי עולם הזה כלה, ולא חסר לו כלום, כי רוצה רק בתורה בעצמה.

ביון שקבלתם עליכם על תורה, מעלה אני עליכם כאלו לא הטאתם מימכם וזהו פרוש הפסוק שמביא רבנו ז"ל, "אנכי אשמח בה", כשאדם שלמה בהשם יתברך, ובפרטיות עם תורת השם יתברך, שעקרוא הוא עשרת הדברות, הפתחילות "אנכי" ה' אלקיך, אזי "יתמו הטאים מן הארץ", שנגמרים ונשלמים כל החסרונות, כי "הטאים לשון חסרון, וכמו שכתוב (מלכים-א, א, כא): "והייתי אני ובני שלמה הטאים", וגם החטאים כמשל, כלם נמחים ומתבטלים לגמרי, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי ראש השנה כא ע"א): 'מביון שקבלתם עליכם על תורה, מעלה אני עליכם כאלו לא הטאתם מימכם, כי שמחת התורה הקדושה עולה על הכל, והיא מביאה את האדם אל דבקות אמתית ונצחית בהשם יתברך, וכבר אין לו שום חסרון כלה, אשרי הזוכה לזה באמת.

רבי יעקב גלינסקי עם הפרופסור החיפאי

וספר מוה"רא"ש נ"י, שהמגיד, הגאון תהסיד רבי יעקב גלינסקי שליט"א, ספר, שפעם בא איזה פרופסור מאוניברסיטה שבחיפה לבני ברק, לראות ישיבה של בחורים תרדיים, ולהתבונן בהתנהגותם, וראה שהם יושבים שעות על גבי שעות על כסאות וספסלים בבית המדרש, ליד סטנדרים, ולומדים תורה, עד שיש מתמידים שיושבים כן בערך שלש עשרה שעות ביממה, ותמה על זה מאד, ושאל את רבי יעקב: איך לא נשבר ולא פואב הגב שלהם אחר ישיבות ארבות כאלו על יד הסטנדרים?"

ענה ואמר לו רבי יעקב בחריפותו: "הנה פעם נסעתי כמה שעות ברבבת מהעיר חדרה עד באר שבע, ובדיוק ישב ממולי אדם שהיה לועם וחוזר לועם איזה דבר מאכל כל זמן הנסיעה, כמה שעות רצופות ממש, ותמהתי לעצמי, איך לא פואבת לו תלסת מרב לעיסה? אבל אחר כך הבנתי למה לא פואב לו, שהרי מרגיש טעם טוב מאד באכילתו, ולכן אינו מרגיש שום פואב כלל, בן הוא עם בחורים אלו, שמרגישים טעם כל כך טוב ומעלה בלמודם, עד שאין מרגישים שום פואב בגב כלל..."

ברכת התורה – היא גם ברכת הנחנין

וגם ספר המגיד, הרב רבי יעקב שליט"א, שבצעירותו למד בשיבה ביחד עם הגאון הקדוש רבי יעקב ישראל קניבסקי זצ"ל – הסמיפלר זי"ע, ופעם רץ ובא אליו בשמחה עצומה ואמר לו: ר' יעקב! תדע שברכת התורה שמברכים כל בקר על למוד התורה, אינה רק ברכת המצוות, אלא היא גם ברכת הנחנין, כי איזה תענוג והנאה יש מלמוד התורה... שהרי תלמידי חכמים אמתיים נהנים ממש מדברי תורה, ושמחת התורה עולה אצלם על כל השמחות, ומי שלומד תורה יש לו הכל, ולא חסר לו שום דבר כלל.

שתתעצם נשמתנו בעצמות ורוחניות וקדשת מקור מוצא התורה

וכדאי לעיין בדברי הב"ח (ארח היים סימן מז), דבורים מלהיכים לגדל מעלת עסק התורה, וזו לשונו שם: "פונתו יתברך מעולם היתה שנהיה עוסקים בתורה כדי שתתעצם נשמתנו בעצמות ורוחניות וקדשת מקור מוצא התורה וכו', כדי שתתדבק נשמתנו וגופינו ברמ"ח איברים ושם"ה גידין, ברמ"ח מצות עשה, ושם"ה לא תעשה שבתורה, ואם היו עוסקים בתורה על פונה הזאת, היו הפה מרפכה והיכל לשכינתו יתברך, שהיתה השכינה ממש בקרבם, כי היכל ה' הפה, ובקרבם ממש היתה השכינה קובעת דירתה, והארץ פלה

היתה מאירה מכבודו וכו", עין שם היטב בדברי הקדושים, כי התורה היא משפן השכינה בארץ, ומי שדבוק בתורה, לא חסר לו כלום.

כלי תורה אין כלום, ולא ישאר לאדם שום דבר כלל ועל בן צריכים לדעת, שבמקום שמעוררים על עבודת השם יתברך, ובאותו זמן גם מעוררים על למוד תורה הקדושה, זה מקום של הקדושה, ושם צריכים להסתובב, כי יקבל שם תקנה טובה, ויזכה להתמיד מאד בתורה, ולהגיע לידי שמחת התורה, אבל במקום שמעוררים על כל מיני עבודות, אפילו שהן עבודות קדושות ונפלאות, אבל אם לא מעוררים על למוד תורה הקדושה בפשיטות – ללמוד וללמוד וכו', זה סימן שאין להתעוררות מצד הקדושה, כי כלי תורה אין כלום, ולא ישאר לאדם שום דבר כלל, ולכן אשרי מי שאינו מטעה את עצמו כלל, והונה בתורה בשמחה עצומה, ונהנה מאד מדברי תורה, כי אז שמחת התורה הקדושה תמלא לו את כל חסרונותיו, עד שלא יחסר לו שום דבר כלל, ויגיש טעם הן עין ועולם הבא, בעולם הזה, אשרי לו ואשרי חלקו.

אם היו מרגישים במתיקות וערבות התורה, היו משתגעים ומתלהטים אחריה וקשר מותרא"ש נ"י את הענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה פתיב (דברים כו, יא): "ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ה' אלקיך" – ואיתא בבצל הטורים, 'הטוב' עולה כ"ב, בשביל התורה שנתנה בכ"ב אותיות, עין שם. כי "ושמחת בכל הטוב" היא עקר שמחתן של ישראל, שהיא שמחת התורה, ומי שמועם טעם התורה – יודע שאין עוד מתיקות וערבות כמו מתיקות וערבות התורה, וכדאיתא פאן ב"אור החיים" הקדוש: "ירמו במאמר "בכל הטוב" אל התורה, באזמרים ו"ל (אבות ג, א): 'ואין טוב אלא תורה' – שאם היו בני אדם מרגישים במתיקות וערבות טוב התורה, היו משתגעים ומתלהטים אחריה, ולא יחשב בעיניהם מלא עולם כסף וזהב למאומה, כי התורה פוללת כל הטובות שבעולם"; עין שם בדבריו הקדושים.

תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ושמחת התורה מביאה על נשמות ישראל כל הברכות, ולהפוך, בלי שמחת התורה, מוגיעים כל הקללות, רחמנא ליצלן, וכמו שכתוב בפרשת השבוע בתוכחה (דברים כה, מז): "תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לך מרב כל". – בשמחה

ובטוב לבב' היא שמחת התורה, שנקראת טוב, וכמו שכתוב (משלי ה, ב): "כי לקח טוב נתתי לכם", וכשהיא באה בתוך לבו של אדם, ממונה עקר השמחה, וכמו שכתוב (תהלים יט, ט): "פקודי ה' ישירים משמחי לב", ועל ידה בא אדם לשמוח "מרב פל", עד שלא חסר לו כלום, כי שמחת התורה משלמת לו כל החסרונות, ומפילא לא חסר לו כלום.

הסבת ושמע ישראל היום הזה נהיית לעם

והשם יתברך יזכנו להגות בתורה תמיד, ולעסוק בתורה בכל יום באלו נתנה מחדש, וכמו שכתוב (דברים כו, ט): **הסבת ושמע ישראל היום הזה נהיית לעם, ופרש רש"י:** 'בכל יום יהיו בעיניך באלו היום באת עמו בכרית', כי צריכים ללמוד תורה בכל יום מחדש, באלו היום נתנה לנו, ועל ידי זה לא יחסר לנו כלום, ותהיינה לנו כל החשפעות הטובות ברוחניות ובגשמיות, מעתה ועד עולם, אמן ואמן.

